gemeente tytsjerksteradiel

Riedsútstel

It Beslút	:	26 november 2026
Agindapunt	:	13
Status	:	Besluitvormend
Program	:	6 – Sociaal Domein
Portefúljehâlder	:	J.W. Sietsma
Amtner	:	B. Steffens
Bylage	:	1. Motie Ondersteuning pleegouders ter voorkoming van breakdown 2. Werkwijze - gemeenten 2025 digitaal (4) 3. Begroting proeftuin 2027-2028
Saak- en stiknûmer	:	2025092213102 en 25ZG312489

Underwerp
Inzet proeftuin Buurtgezinnen

Wy stelle jo foar te besluten om:
1. In te stemmen met de inzet van een tweejarige proeftuin van Buurtgezinnen voor de periode 2027-2028.
2. De financiële verwerking voor 2027 mee te nemen in de begrotingswijziging van april en voor 2028 mee te nemen in de begroting 2028.

Koarte gearfetting
Voorgesteld wordt om in te stemmen met een tweejarige proeftuin van Buurtgezinnen in Tytsjerksteradiel. Buurtgezinnen biedt preventieve ondersteuning door gezinnen die hulp kunnen gebruiken te koppelen aan steungezinnen uit de buurt. Hiermee worden ouders ontlast, kinderen ondersteund en kan de inzet van specialistische jeugdhulp mogelijk worden voorkomen.

Foech ried/kolleezje
De raad is bevoegd om te besluiten over de inzet van de tweejarige proeftuin van Buurtgezinnen. Het college is vervolgens verantwoordelijk voor de uitvoering en monitoring van de proeftuin.

Ynlieding
Naar aanleiding van een motie van de raad is onderzocht of Buurtgezinnen kan worden ingezet binnen Tytsjerksteradiel. Buurtgezinnen biedt preventieve ondersteuning door gezinnen die hulp kunnen gebruiken te verbinden met steungezinnen uit de omgeving. Met dit voorstel wordt de raad gevraagd in te stemmen met een tweejarige proeftuin in de gemeente.

Histoarje
De gemeenteraad heeft op 14 juli 2022 via een motie verzocht de mogelijkheden van Buurtgezinnen te onderzoeken. De verdere uitwerking van dit verzoek heeft vertraging opgelopen door de ontvlechting van de ambtelijke samenwerking tussen Achtkarspelen

en Tytsjerksteradiel, personele wisselingen en een interne reorganisatie. Na een toelichting van Stichting Buurtgezinnen tijdens het Iepen Poadium op 5 juni 2025 is de haalbaarheid verder onderzocht. Op basis van deze verkenning wordt voorgesteld om te starten met een tweejarige proeftuin Buurtgezinnen in Tytsjerksteradiel.

Te berikken effekt
Met de inzet van Buurtgezinnen wordt beoogd gezinnen vroegtijdig en laagdrempelig te ondersteunen, zodat problemen niet escaleren en kinderen zoveel mogelijk veilig en gezond binnen hun eigen gezin kunnen opgroeien. De proeftuin draagt bij aan het versterken van de draagkracht van ouders, het vergroten van sociale netwerken, het versterken van de mienskip en het normaliseren van het vragen en bieden van ondersteuning. Daarnaast wordt beoogd de inzet van specialistische jeugdhulp te verminderen door preventieve, informele ondersteuning dichter bij huis te organiseren.

Arguminten
1. Instemmen met een tweejarige proeftuin Buurtgezinnen in de periode 2027-2028.

1.1 Buurtgezinnen helpt problemen vroeg te voorkomen
Door gezinnen op tijd te ondersteunen, kunnen problemen kleiner blijven. Ouders worden ontlast en kinderen krijgen extra aandacht in een veilige en vertrouwde omgeving. Dit kan voorkomen dat later zwaardere hulp nodig is.

1.2 Buurtgezinnen versterkt sociale netwerken
De ondersteuning komt van inwoners voor inwoners. Daardoor leren gezinnen elkaar kennen en ontstaat er meer onderlinge betrokkenheid. Dit draagt bij aan een sterke en veerkrachtige mienskip, zoals bedoeld in de visie van Bloeizones.

1.3 Buurtgezinnen past bij de visie van Bloeizones
In Bloeizones staat een sterke mienskip centraal, waarin inwoners elkaar helpen en ondersteunen. Buurtgezinnen sluit hier goed op aan. Gezinnen die tijdelijk hulp nodig hebben, worden gekoppeld aan een steungezin uit de buurt. Hierdoor krijgen kinderen en ouders steun vanuit hun eigen omgeving.

1.4 Buurtgezinnen ondersteunt de beweging naar passende jeugdhulp
De gemeente wil hulp zoveel mogelijk dichtbij huis organiseren. Buurtgezinnen biedt een laagdrempelige vorm van ondersteuning die kan helpen om de inzet van specialistische jeugdhulp te verminderen. Daarmee sluit de aanpak aan bij landelijke en gemeentelijke ontwikkelingen in de jeugdhulp.

1.5 De proeftuin laat zien wat Buurtgezinnen oplevert voor Tytsjerksteradiel
Met een proeftuin van twee jaar kan worden onderzocht welke resultaten Buurtgezinnen oplevert voor gezinnen, de mienskip en de jeugdhulp. De uitkomsten helpen de raad bij een besluit over eventuele voortzetting na 2028.

Alternativen
Bij de verkenning van mogelijkheden voor laagdrempelige en informele ondersteuning aan gezinnen zijn verschillende initiatieven onderzocht.

1. *Kind aan Huis (Humanitas)*
   Kind aan Huis biedt ondersteuning aan gezinnen met inzet van vrijwilligers en professionele begeleiding. Hoewel deze aanpak overeenkomsten vertoont met Buurtgezinnen, ligt het verwachte aantal koppelingen lager. Daarnaast biedt Buurtgezinnen een uitgewerkte methodiek die in meerdere omliggende gemeenten succesvol wordt toegepast.

2. *Gezinnen voor Gezinnen (KEaRN)*

Gezinnen voor Gezinnen organiseert ontmoetingen tussen gezinnen, waarbij gezinnen zelf kunnen bepalen of zij elkaar verder ondersteunen. Deze aanpak vraagt een grotere mate van eigen initiatief van gezinnen en biedt minder structurele begeleiding dan Buurtgezinnen.

3. *Geen uitvoering geven aan de motie*
   De raad kan besluiten geen uitvoering te geven aan de motie en niet te starten met een proeftuin van Buurtgezinnen. Hierdoor wordt geen gebruikgemaakt van de mogelijkheden die Buurtgezinnen biedt om gezinnen preventief te ondersteunen, sociale netwerken te versterken en mogelijk de inzet van specialistische jeugdhulp te voorkomen.

Buurtgezinnen vervangt bestaande voorzieningen niet, maar vormt een aanvullende preventieve voorziening binnen het bestaande ondersteuningslandschap. Buurtgezinnen biedt een meer intensieve en professioneel begeleide matching tussen vraag- en steungezinnen. Hierdoor versterken de initiatieven elkaar en ontstaat een samenhangend preventief ondersteuningsaanbod.

Kanttekenings/risiko's

- *Het kan lastig zijn om voldoende steungezinnen te vinden*
  Het succes van Buurtgezinnen is afhankelijk van inwoners die zich aanmelden als steungezin. Als er onvoldoende steungezinnen beschikbaar zijn, kunnen minder koppelingen worden gerealiseerd dan vooraf is beoogd.

- *De resultaten zijn niet vooraf gegarandeerd*
  Hoewel verwacht wordt dat Buurtgezinnen bijdraagt aan het versterken van gezinnen en het voorkomen van zwaardere jeugdhulp, is vooraf niet met zekerheid vast te stellen in welke mate deze effecten binnen Tytsjerksteradiel worden bereikt. Daarom wordt de proeftuin tussentijds en aan het einde geëvalueerd.

- *Het financiële effect is op korte termijn mogelijk beperkt zichtbaar*
  De verwachting is dat Buurtgezinnen op langere termijn kan bijdragen aan het voorkomen van duurdere vormen van jeugdhulp. De daadwerkelijke besparingen zijn echter lastig vooraf te voorspellen en mogelijk niet direct zichtbaar binnen de looptijd van de proeftuin.

- *De vraag naar ondersteuning kan afwijken van de verwachting*
  Het aantal gezinnen dat gebruik wil maken van Buurtgezinnen kan hoger of lager uitvallen dan vooraf is ingeschat. Dit kan invloed hebben op het aantal gerealiseerde koppelingen en de benodigde inzet van de coördinator.

Finânsjes
Voor de uitvoering van de tweejarige proeftuin van Buurtgezinnen is € 43.200 in 2027 en € 51.840 in 2028 nodig. De kosten worden gedekt binnen de bestaande middelen voor de toegang en eerstelijnsvoorzieningen. De financiële verwerking wordt meegenomen in de begrotingswijziging 2027 en de begroting 2028.

Ynwenners- en oerheidspartisipaasje
Buurtgezinnen is zelf een vorm van inwonersparticipatie waarbij inwoners zich vrijwillig inzetten om andere gezinnen tijdelijk te ondersteunen. Door vraaggezinnen en steungezinnen met elkaar te verbinden, wordt de onderlinge betrokkenheid vergroot en wordt bijgedragen aan een sterke sociale basis binnen de gemeente.

Bij de uitvoering van de proeftuin wordt samengewerkt met lokale partners, waaronder het gebiedsteam, scholen, kinderopvangorganisaties, huisartsen en welzijnsorganisaties.

Deze organisaties hebben een belangrijke rol bij het signaleren van ondersteuningsvragen en het onder de aandacht brengen van Buurtgezinnen.

De Adviesraad Sociaal Domein Tytsjerksteradiel heeft het voorstel besproken en hierover op 24-03-2026 een positief advies uitgebracht. De adviesraad onderschrijft de preventieve en laagdrempelige aanpak van Buurtgezinnen en de bijdrage die het initiatief kan leveren aan het versterken van informele steunnetwerken binnen de gemeente.

Kommunikaasje
Na besluitvorming wordt, in samenwerking met Stichting Buurtgezinnen, uitvoering gegeven aan een communicatieaanpak gericht op het vergroten van de bekendheid van het initiatief onder inwoners en samenwerkingspartners.
Hierbij wordt onder andere gebruikgemaakt van:

- gemeentelijke communicatiekanalen, zoals de gemeentelijke website, sociale media en huis-aan-huisbladen;
- samenwerking met scholen, kinderopvangorganisaties, huisartsen, GGD Fryslân, het gebiedsteam en welzijnsorganisaties;
- het delen van ervaringsverhalen en praktijkvoorbeelden;
- het inzetten van lokale ambassadeurs en netwerkpartners voor het werven van steungezinnen.

De communicatie richt zich zowel op potentiële vraaggezinnen als op inwoners die zich als steungezin willen inzetten. Het doel is om voldoende bekendheid en draagvlak te creëren voor een succesvolle uitvoering van de proeftuin.

Previnsje
Buurtgezinnen biedt gezinnen in een vroeg stadium ondersteuning door hen te koppelen aan een steungezin uit de eigen omgeving. Hierdoor kunnen opvoed- en opgroeivragen tijdig worden opgevangen en kan zwaardere jeugdhulp mogelijk worden voorkomen of uitgesteld. De proeftuin versterkt de sociale basis, vergroot de draagkracht van gezinnen en sluit aan bij de uitgangspunten van de Hervormingsagenda Jeugd en de gemeentelijke ambitie om meer in te zetten op preventie, vroegsignalering en ondersteuning dichtbij huis.

Gearwurking
De uitvoering van Buurtgezinnen vindt plaats in samenwerking met lokale partners, zoals scholen, huisartsen, het gebiedsteam, welzijnsorganisaties en de GGD. Door deze samenwerking kunnen gezinnen tijdig worden gesignaleerd en naar passende ondersteuning worden geleid. Daarnaast sluit Buurtgezinnen aan bij bestaande voorzieningen en versterkt het de verbinding tussen informele en formele ondersteuning.

Ferfolchtrajekt
Na besluitvorming door de raad wordt een samenwerkingsovereenkomst gesloten met Stichting Buurtgezinnen en start de uitvoering van de proeftuin. De resultaten worden gedurende de looptijd gemonitord en geëvalueerd. Op basis daarvan wordt de raad geïnformeerd over de resultaten en een eventuele structurele voortzetting.

Evaluaasje
De proeftuin wordt gedurende de looptijd gemonitord door stichting Buurtgezinnen en de gemeente. Na het eerste jaar vindt een tussentijdse evaluatie plaats. Daarbij wordt gekeken naar de voortgang van de implementatie, de bekendheid van Buurtgezinnen binnen de gemeente en het aantal gerealiseerde koppelingen tussen vraag- en steungezinnen.

Na afloop van de proeftuin in 2028 wordt een eindevaluatie uitgevoerd. Hierbij wordt onder meer gekeken naar:

- het aantal gerealiseerde koppelingen;
- de ervaringen en tevredenheid van vraag- en steungezinnen;
- de bijdrage aan het versterken van informele steunnetwerken;
- de bijdrage aan het voorkomen of verminderen van de inzet van zwaardere vormen van jeugdhulp;
- de mate waarin de doelstellingen van de proeftuin zijn behaald.

De resultaten van de eindevaluatie vormen de basis voor een afweging over eventueel structurele voorzetting van ondersteuningsaanbod aan ouders/gezinnen en de wijze waarop de gemeente deze ondersteuning kan bieden.

Burgum, 27 oktober 2026

Het college van burgemeester en wethouders van Tytsjerksteradiel,

secretaris,	burgemeester,
dhr. drs. J. Krul	dhr. mr. K.A. Breuker

Riedsbeslút

De raad van de gemeente Tytsjerksteradiel;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 27 oktober 2026, punt nummer: 13;

Beslút:

1. In te stemmen met een tweejarige proeftuin Buurtgezinnen in de periode 2027-2028.
2. De financiële verwerking voor 2027 mee te nemen in de begrotingswijziging van april en voor 2028 mee te nemen in de begroting 2028.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Tytsjerksteradiel van 26 november 2026.

De griffier,	De voorzitter,
mevr. mr. A. Dam	dhr. mr. K.A. Breuker